

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

CXXXIV.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

sive acturi sunt sive passuri, cognoscere & scrutari haud licebit. Quid? quod in progressu disputationis nostræ, non omnia fabulas esse, quæ veteres isti in ipso gentilismo tradiderunt, sed divinæ veritatis acceptas, per traducem manum à Chaldæis, Ægyptiis & Hebræis particulas, luculenter ostensuri sumus. Sicut ergo ex iis, quæ de DEO & rebus Divinis, de Sacrificiis, de Fæstis & id genus religionis nostræ mysteriis, scripsere gentiles, quantumlibet falsis vera & veris falsa mista sint, rectè tamen veritatis aliquod vel argumentum vel indicium promimus, operamque in hac re occupatam amplectimur & commendamus: ita haud minus ex iis, quæ de inferis scripserunt prisca illi sapientes, quorum vel sola antiquitas meritò nobis venerationi est, veritatis sectari vestigia, & secundum Gregorium Nazianzenum, *quæ philosophi*, (fuerunt autem Poëtæ summi gentilium philosophi, & quasi *παισιωχουσι*) vera dixerunt, ab iis, tanquam injustis possessoribus vindicare licebit. Quæ de re iuendum est legere disputationem octavam Clar. quondam viri, J. M. Dillherri, Tom. I. p. 251. Et Dedic. Tom. Nov. p. 2. & denique p. 401. seq.

CXXXIII. Quæcunque igitur præviâ Scripturæ luce de statu hominum infernali discere integrum est, ea & sciri posse & sciri debere, ex hæcenus dictis evidenter constat; cætera verò, quæ conjecturâ potius assequi, quam valido argumenti nexu cognita habere licet, quamquam parè veritatis robore non polleant, modestius quidem asseveranda sunt, non tamen simpliciter rejicienda. Nam & eorum, quæ cum aliquâ tantum verisimilitudinis specie disputantur, si cæteris, quæ evidenter revelata sunt, non repugnent, non esse nullum usum, quotidiana nobis argumenta demonstrant. De quibus idè cum Augustino, Enarr. Psalm. LXXXV. Tom. IIX. p. 948. dicimus: *Quod dicimus, fratres, hoc si non vobis tanquam certus exposuero, ne succenseatis. Homo enim sum, & quantum conceditur de Scripturis sanctis, tantum audeo dicere; nihil ex me. Infernum nec ego expertus sum adhuc, nec vos. Et forsatis alia via erit, & non per infernum erit. Incerta sunt enim hæc. Verum dicit Scriptura, cui contradicere non potest: eruisi animam meam, ex inferno inferiori.*

CXXXIV. Quibus tamen & hoc adjiciendum est, tanquam indubitatum; Scripturæ auctoritate niti non id tantum, quod

quod te
compl
tum, c.
Ex quo
nach
marum
referri ad
tere: et
p. 146. i
gument
in Roma
constit
Apostoli
cut, nec
stagnu
stantu
nilitat
claris,
mediu
as fide
nescire
inferna
enim ev
tim ob
non ad
nobis p
consuet
su tract
stis, lice
Augusti
dicit de
non dub
candam
su non
quia in
saverend

quod totidem verbis illa asseverat, sed & quod virtute & *divinis* complectitur. *Divina auctoritas*, ait Augustinus, contra Adimantum, c. XVI. in *Scripturis interdum occultatur, ut obscuris lector exerceatur*. Ex quo loco haud certè inconcinnè Anastasius Cocheletius, Monachus Carmelita, adversus Jo. Polyandrum, Doctorem Reformatum colligit, *licere aliquando in rebus Theologicis, cum exempli causâ, de inferni abstrusis, quamquam non ad curiositatem, tamen ad exercitium inquirere*: etsi nec injuriâ ei regerat Polyander; Disp. III. de Loc. Inf. p. 146. istud exercitium non debere destitui qualibuscunque argumentis, nec Scripturæ clariori adversari, quemadmodum fiat in Romanâ Ecclesiâ, circa determinandum inferorum locum & constituendas varias eorundem sedes: *Propheta enim*, inquit, & *Apostoli spatium ora infernalis à vestigio ad verticem, nunquam, nec perspicuè, nec obscurè, nobis transcripserunt*. Quapropter ineptè faciunt, qui hujus stagni profunditatem omnibus vestigiis indagant. Hoc enim, ut monet Lactantius, est modum conditionis suæ transgredi, nec intelligere, quousque homini liceat accedere. Quo respiciens Nazianzenus: in iis, inquit, quæ Deus celavit, malo esse ignavus, quam curiosus. Et si utrumque fugere oportet & medium attingere non licet, in his timidior videri quam audacior. Nempè ut scire scripsit V. C. Josephus Scaliger: nescire velle, quæ magister maximus nescire nos vult, erudita inscitia est. Sed verò in argumento actionum infernalium non deesse nobis partim rationes evidentes, (quid enim evidentius est, descriptâ Lucæ decimo sexto historiâ?) partim obscuras, ut vocat Augustinus, quibus ingenium nostrum, non ad satiam curiostatem inanem, sed ad promovendam in nobis pœnarum infernalium formidinem, ut inde à peccandi consuetudine & libidine avocemur, exercituri sumus, in progressu tractationis hujus docebinus. Occupati fuere alii in manifestis, liceat igitur nobis quoque obscuris indagandis operam dare. Augustinus, libro I. de Doctr. Christian. c. VI. *Obscurè quedam dicta densissimam caliginem obducunt. Quod totum provisum divinitus esse non dubito, ad edomandam labore superbiam & intellectum à fastidio revocandum, cui facile investigata plerumque vilescunt. Qui prorsus non inveniunt, quod quaerunt, fame laborant. Qui autem non quaerunt, quia in promptu habent, fastidio saepe marcescunt. In utroque autem languor cavendus est. Magnificè igitur & salubriter Spiritus Sanctus ita Scripturas*

sanctas modificavit, ut locis apertioribus fami occurreret, obscurioribus autem fastidia detergeret. Nihil enim ferè de obscuritatibus eruitur, quod non planissime dictum alibi reperitur.

CXXXV. Damnatorum vox, quod subjectum est tractationis nostræ, *πολιτικόν* est, neque uno ubique modo accipitur. Nam primò, cum quis vel in civili societate ab eo, qui majestate gaudet, sive ad pecuniariam multam, sive ad pœnam corporis: vel in Ecclesiæ cœtu, à DEO, aut eo, qui DEI vices gerit, damnari possit, ultrò patet, damnationem vel civilem esse, vel Ecclesiasticam. Sic Cicero Oratione in Verrem: *Navius injuriarum damnatus est.* Epist. ad Attic. *Lepidus positis armis de vi damnatus est.* Pro Flacco: *Nicomedes & furti & pro socio damnatus est.* Amosus Propheta, c. II. 8. *Vinum* *οίνου*, juxta Vulgatam: *damnatorum bibebant in domo DEI sui*, hoc est, interprete Imm. Tremellio: *de spoliis eorum, qui iniuste damnati fuerunt, epulum Diis suis faciunt, palamque inter se convivantur.* Latro alter ad latus crucifixi Christi ad alterum: Lucae XXIII. 40. *Neque tu times DEUM, quod in τῷ αὐτοῦ κέλευματι, in eadem damnatione es.* Syrus: *Qui etiam in ipso es judicio; Tremellius: hebraicus est: in eadem es condemnatione.* Sed de præsentî damnatione, deque hunc in modum damnatis controversiam hic & sermonem nobis nullum esse, omnes dubio procul, nobis etiam non momentibus, facile animadvertunt.

CXXXVI. Qui verò in Ecclesiâ damnantur, illi Divinum judicium super commissa à sese peccata subeunt, pœnisque peccato debitâ addicuntur. Judicis hic *αὐτοκράτορα* officium sustinet severissimum justissimumque Numen, quod sententiam suam, immediato Spiritus sui ductu dictatam, scriptoque infallibili comprehensam, quandoque hominum ministerio dici evulgarique curat, quandoque dicit & profert ipsum. Lex à DEO sancta hæc est: *quicumque non facit omnia legis, est maledictus.* Deuteron. XXVII. 26. Et: *quisquis non crediderit, damnabitur.* Marc. XVI. 16. Damnatus igitur lege omnis is est, qui peccat, quique non credit. Quâ tamen in duplici damnationis causâ hoc est differentiæ, quod omne quidem peccatum damnationis meritum, sola autem infidelitas actum damnationis conciliet. Ex quo & ipsa damnatorum vox hoc discrimen trahit, ut aliquando eos notet, qui obli-